

राज्यातील रस्ते (रस्ते व पुल) यांची
सुधारणा Hybrid Annuity तत्वावर
करणेबाबत.

महाराष्ट्र शासन
सार्वजनिक बांधकाम विभाग
शासन निर्णय क्र. संकीर्ण २०१८/प्र.क्र.४९/शिकाना/नियोजन-१अ

मादाम कामा मार्ग, हुतात्मा राजगुरु चौक,
मंत्रालय, मुंबई- ४०० ०३२.
दिनांक:- २ ऑगस्ट, २०१८

- वाचा:** १. केंद्र शासनाचे परिपत्रक क्र. NH- २४०२८/१४/२०१४-H(Vol-II),
दि. ९ फेब्रुवारी, २०१६
२. शासन निर्णय, सा.बां.विभाग, क्रमांक- योजना २०१६/प्र.क्र.१६५/नियो-१अ,
दि.२९.११.२०१६
३. शासन निर्णय, सा.बां.विभाग क्र. योजना २०१७/प्र.क्र.५८/नियो-१अ,
दि. ०३.११.२०१७
४. शासन निर्णय, सा.बां.विभाग क्र. योजना २०१७/प्र.क्र.५८/नियो-१अ,
दि. १४.१२.२०१७

प्रस्तावना :

राज्यातील रस्त्यांच्या सर्वांगीण विकासासाठी व रस्त्याचा पृष्ठभाग व धारण क्षमता सुधारण्यासाठी केंद्र शासनाच्या Hybrid Annuity Model धर्तीवर राज्यातील Hybrid Annuity योजना कार्यान्वित करण्यास दि.२९ नोव्हेंबर, २०१६ रोजीच्या शासन निर्णयाद्वारे मान्यता देण्यात आली आहे. यातील सर्व कामे अर्थसंकल्पित करण्यात आली असून या कामांचे सविस्तर सर्वेक्षण व प्रकल्प अहवाल (DPR) Lidar पद्धतीद्वारे तयार करण्यात आले असून हे सर्व DPR इलेक्ट्रॉनिक स्वरूपात सर्व मुख्य अभियंत्यांना उपलब्ध करून देण्यात आले आहे. या योजनेसाठी किमान १०० कि.मी. लांबी ठेवून मागविण्यात आलेल्या निविदांना पुरेसा प्रतिसाद न मिळाल्यामुळे शासन स्तरावर मा.मुख्यमंत्री यांनी घेतलेल्या आढवा बैठकीनंतर योजनेच्या स्वरूपात संदर्भांकित क्र.३ च्या शासन निर्णयानुसार हे बदल करण्यात आले आहेत. तदनंतर मागविण्यात आलेल्या निविदांना प्रतिसाद प्राप्त होऊन एकूण १३७ पॅकेजेसपैकी ८० पॅकेजसना निविदा प्राप्त होऊन त्यांचे LOA निर्गमित करण्यात आले आहेत. तथापि काम सुरु करण्यापुर्वी (Appointed Date) संबंधित कर्ज दिलेल्या बँकासमवेत Financial Close करण्याची पुर्व अट निविदेत समाविष्ट असल्याने निरनिराळ्या बँकांकडून कर्ज घेण्यात अडचणी येत आहेत, असे शासनाच्या निर्देशनास आणण्यात आले होते. या अनुषंगाने शासन स्तरावर मा.मुख्यमंत्री यांच्या अध्यक्षतेखाली दि.२७ नोव्हेंबर, २०१८ रोजी सर्व बँक प्रमुखांसमवेत बैठक घेण्यात आली. या बैठकीत तसेच अन्य निरनिराळ्या बैठकीत स्टेट बँक ऑफ इंडियाने सदरहू योजनेच्या Concession Agreement मध्ये काही सुधारणा सुचविल्या होत्या. या सुचनांवर शासन स्तरावर विचार विनिमय होऊन या निविदांच्या मुळ मंजूरी स्वरूपात व्यापक बदल होणार नसल्यामुळे व शासनावर आर्थिक बोजा येणार नसल्यामुळे या बदलांना शासन मान्यता देण्याची बाब शासनाने स्थापन केलेल्या संदर्भांकित क्र.४ च्या शासन निर्णयाद्वारे मंत्रीमंडळ उपसमितीसमोर सादर करण्यात आले व या सर्व बाबींवर विचार होऊन उपसमितीने काही बदल आणून मान्यता दिली आहे.

मा. मंत्रीमंडळाच्या उपसमितीच्या निर्णयानुसार खालील निर्णय निर्गमित करण्यात येत आहेत.

शासन निर्णय:

मा. मंत्रिमंडळ उपसमितीने मान्यता दिल्याप्रमाणे शासनाकडून LOA निर्गमित झालेल्या निविदांमध्ये Limited Liability Company/ Limited Liability Partnership स्थापन करून आवश्यक त्या निधी सल्ल्यासह या कामांसाठी SPV स्थापन करून या SPV समवेत Concession Agreement वर उद्योजक व कार्यकारी अभियंता यांनी स्वाक्षरी करणे अभिप्रेत आहे. तथापि, काही मुख्य उद्योजक स्वतःच्या आर्थिक Equity वर काम सुरू करू इच्छितात, असे निदर्शनास आले आहे. ज्या ठिकाणी उद्योजक स्वतःच्या कंपनीचे Escrow Account उघडून स्वतःच्या आर्थिक ताकदीवर (Own Equity) काम करू इच्छितात अशा प्रकरणी मुख्य उद्योजकासमवेत Concession Agreement वर स्वाक्षरी करण्याची परवानगी संबंधीत कार्यकारी अभियंत्यांना देण्यात येत आहे. प्रादेशिक विभागाच्या संबंधीत मुख्य अभियंत्यांनी अशा Escrow Account उघडण्यास परवानगी द्यावी. अशा Escrow Account मध्ये उद्योजकांना स्वतःच्या आर्थिक स्रोतांमधून काम करण्यासाठीची Equity जमा केल्यानंतर निविदेच्या पुढील अटी व शर्तीनुसार काम झाल्यानंतर उद्योजकाचे देयक अदा करण्यास कार्यकारी अभियंता यांना प्राधिकृत करण्यात येत आहे.

२) Hybrid Annuity अंतर्गत निविदेतील अटीनुसार विशेष कार्यवाहन कंपनी (SPV) स्थापन करून त्याचा प्रस्ताव शासनाकडून मंजूर करण्याची बाब क्षेत्रीय स्तरावर प्रगतीपथावर आहे. निविदा स्वीकृतीनंतरच्या कार्यवाहीचा आवाका विचारात घेता विलंब होऊ नये आणि कामे तात्काळ सुरू व्हावी यासाठी आवश्यक तो विधी सल्ला प्राप्त करून घेऊन या कामांच्या विशेष कार्यवाहन कंपनीस (SPV) मान्यता देण्यासाठी सार्वजनिक बांधकाम विभागाच्या मुख्य अभियंत्यांना प्राधिकृत करण्यात येत आहे. मुख्य अभियंता यांनी प्रादेशिक स्तरावर आवश्यक ती छाननी करून तात्काळ आवश्यकतेनुसार SPV ला मंजूरी द्यावी व तसे केल्याचे शासनास कळवावे.

३) शासनातर्फे LOA दिलेल्या उद्योजकांपैकी जे उद्योजक स्वतःच्या आर्थिक ताकदीवर (Equity) काम करून इच्छितात. अशा उद्योजकांसाठी परिच्छेद १ मधील नमूद केल्याप्रमाणे Escrow Account उघडून उद्योजकाने त्यांची Equity जमा केल्यानंतर शासनाच्या ६० % सहभागापैकी निम्मी रक्कम म्हणजेच ३० % रक्कम या Escrow Account मध्ये जमा करण्यासाठी कार्यकारी अभियंत्यांना प्राधिकृत करण्यात येत आहे. उद्योजकांना या Escrow Account मधून निधी खर्च केल्यानंतर निविदा खंड २३.४ नुसार Milestone निहाय उद्योजकास रक्कम अदा करणे बाबत कार्यकारी अभियंता यांना प्राधिकृत करण्यात येत आहे.

४) मा. मंत्रीमंडळाच्या उपसमितीने मान्य केल्याप्रमाणे भविष्यात मागवावयाच्या निविदा (Concession Agreement) मध्ये **परिशिष्ट -अ** मध्ये नमूद केल्याप्रमाणे निविदा खंडात बदल करण्यात यावा. वरील बदल केल्याची तपासणी मुख्य अभियंता यांनी स्वतः वैयक्तिक लक्ष देऊन करावी. ज्या ठिकाणी निविदा मागविण्यात आल्या आहेत अशा निविदांमध्ये CSD (Common Set of Deviations) मध्ये वरील बाबींचा शासनातर्फे समाविष्ट करावयाच्या बाबी (Addendum) म्हणून समावेश करावा व पुढील निविदा प्रक्रिया कार्यान्वित करावी. भविष्यात Hybrid Annuity च्या सर्व निविदांमध्ये **परिशिष्ट -अ** मध्ये नमूद केलेल्या सुधारित निविदा खंड असतील याची दक्षता मुख्य अभियंता यांनी घ्यावी. अन्यथा बँकाकडून Financial Closure वेळेवर होणार नाही व कामे सुरू होऊ शकणार नाहीत. हे टाळण्यासाठी वरीलप्रमाणे निविदा खंडात बदल करण्यात यावा.

५) मा. मंत्रीमंडळ उपसमितीने मान्य केल्याप्रमाणे शासनस्तरावर स्वीकृत झालेल्या ज्या निविदांमधील निविदा खंड २३.४, खंड ३१.३ व खंड २३.८ हे **परिशिष्ट -अ** मध्ये नमूद केल्याप्रमाणे सुधारित असतील तर अशा स्वीकृत निविदांमध्ये निविदा खंडात बदल करण्याची आवश्यकता नाही. निविदा खंडामध्ये जर **परिशिष्ट -अ** नमूद केल्याप्रमाणे सुधारणा नसतील तर असे Concession

Agreement सुधारून त्यावर स्वाक्षरी करण्यापूर्वी संबंधीत उद्योजकांकडून या सुधारणामुळे त्यास होत असलेला फायदा विचारात घेता त्यांच्या स्वीकृत निविदेची **Bid Project Cost (०.९० %)** इतकी कमी करण्यात यावी. जे उद्योजक अशी किंमत कमी करण्यास तयार असतील अशाच निविदांमध्ये उपरोक्त बदल करण्यात यावे व अशा सुधारित किंमतीच्या निविदा मुख्य अभियंता स्तरावर स्वीकृत करून Concession Agreement वर उद्योजक व कार्यकारी अभियंता यांनी स्वाक्षरी करून असे Concession Agreement हे Financial Closure साठी उद्योजक कर्ज घेऊ इच्छित असलेल्या बँकेकडे कर्ज प्रस्ताव सादर करण्यासाठी उद्योजकास उपलब्ध करावे.

सदर शासन निर्णय महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेत स्थळावर उपलब्ध करण्यात आला असून त्याचा सांकेतांक २०१८०८०२१७०२५३६९१८ असा आहे. हा आदेश डिजिटल स्वाक्षरीने साक्षांकित करून निर्गमित करण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने.

(प्रशांत पाटील)

अवर सचिव, महाराष्ट्र शासन

प्रति,

१. मा. राज्यपाल, महाराष्ट्र राज्य यांचे सचिव
२. मा. मुख्यमंत्री, महाराष्ट्र राज्य यांचे खाजगी सचिव
३. मा. मंत्री (सा.बां.) यांचे खाजगी सचिव, मंत्रालय, मुंबई
४. मा. मंत्री (वित्त व नियोजन) यांचे खाजगी सचिव, मंत्रालय, मुंबई
५. मा. राज्यमंत्री (सा.बां.) यांचे खाजगी सचिव, मंत्रालय, मुंबई
६. मुख्य सचिव यांचे सह सचिव, मंत्रालय, मुंबई
७. अ.मु.स. (नियोजन), यांचे स्वीय सहायक, नियोजन विभाग, मंत्रालय, मुंबई
८. अ.मु.स. (वित्त), यांचे स्वीय सहायक, वित्त विभाग, मंत्रालय, मुंबई
९. प्रधान सचिव, सार्वजनिक बांधकाम विभाग, यांचे स्वीय सहायक, मंत्रालय, मुंबई
१०. सचिव (रस्ते), यांचे स्वीय सहायक, सार्वजनिक बांधकाम विभाग, मंत्रालय, मुंबई
११. मुख्य अभियंता, सार्वजनिक बांधकाम प्रादेशिक विभाग, सर्व
१२. उप सचिव (रस्ते), यांचे स्वीय सहायक, सार्वजनिक बांधकाम विभाग, मंत्रालय, मुंबई
१३. अधीक्षक अभियंता, सार्वजनिक बांधकाम मंडळ, सर्व
१४. निवडनस्ती, नियोजन-१अ, सार्वजनिक बांधकाम विभाग, मंत्रालय, मुंबई

परिशिष्ट अ

PROPOSED MODIFICATIONS IN DRAFT CONCESSION AGREEMENT OF HAM

Sr. No.	Clause	Clause as per Tender Document	Proposed Amendment																								
1.	Clause 23.4: Payment During Construction Period	For the purpose of this Clause 23.4, the Payment Milestone for release of payment during Construction Period shall be as under: a) I (first) Payment Milestone - On achievement of 20% Physical Progress b) II (second) Payment Milestone - On achievement of 40% Physical Progress c) III (third) Payment Milestone - On achievement of 60% Physical Progress d) IV (fourth) Payment Milestone - On achievement of 75% Physical Progress e) V (fifth) Payment Milestone - On achievement of 90% Physical Progress	For the purpose of this Clause 23.4, the Payment Milestone for release of payment during Construction Period shall be as under: a) I (first) Payment Milestone - On achievement of 10% Physical Progress b) II (second) Payment Milestone - On achievement of 30% Physical Progress c) III (third) Payment Milestone - On achievement of 50% Physical Progress d) IV (fourth) Payment Milestone - On achievement of 75% Physical Progress e) V (fifth) Payment Milestone - On achievement of 90% Physical Progress.																								
2.	Clause 31.3: Termination Payment	<div>31.3.2 Notwithstanding to the provisions of Clause 31.3.1 upon Termination on account of Concessionaire Default during the Construction Period, the Termination Payment shall be based on the Payment Milestone achieved which is in terms of the Physical Progress made by the Concessionaire in the Project and the Termination Payment corresponding to the achieved Payment Milestone shall be as follows:</div> <table><thead><tr><th>Payment Milestone</th><th>Termination Payment</th></tr></thead><tbody><tr><td>1st Payment Milestone</td><td>NIL</td></tr><tr><td>2nd Payment Milestone</td><td>50% of Debt Due or 6.00% of Bid Project Cost , whichever is lower</td></tr><tr><td>3rd Payment Milestone</td><td>60% of Debt Due or 10.67% of Bid Project Cost , whichever is lower</td></tr><tr><td>4th Payment Milestone</td><td>70% of Debt Due or 15.07% of Bid Project Cost , whichever is lower</td></tr><tr><td>5th Payment Milestone</td><td>80% of Debt Due or 19.20% of Bid Project Cost , whichever is lower</td></tr></tbody></table>	Payment Milestone	Termination Payment	1 st Payment Milestone	NIL	2 nd Payment Milestone	50% of Debt Due or 6.00% of Bid Project Cost , whichever is lower	3 rd Payment Milestone	60% of Debt Due or 10.67% of Bid Project Cost , whichever is lower	4 th Payment Milestone	70% of Debt Due or 15.07% of Bid Project Cost , whichever is lower	5 th Payment Milestone	80% of Debt Due or 19.20% of Bid Project Cost , whichever is lower	<div>31.3.2 Notwithstanding to the provisions of Clause 31.3.1 upon Termination on account of Concessionaire Default during the Construction Period, the Termination Payment shall be based on the Payment Milestone achieved which is in terms of the Physical Progress made by the Concessionaire in the Project and the Termination Payment corresponding to the achieved Payment Milestone shall be as follows:</div> <table><thead><tr><th>Payment Milestone</th><th>Termination Payment</th></tr></thead><tbody><tr><td>1st Payment Milestone</td><td>50% of Debt Due or 6.00% of Bid Project Cost , whichever is lower</td></tr><tr><td>2nd Payment Milestone</td><td>60% of Debt Due or 10.67% of Bid Project Cost , whichever is lower</td></tr><tr><td>3rd Payment Milestone</td><td>70% of Debt Due or 15.07% of Bid Project Cost , whichever is lower</td></tr><tr><td>4th Payment Milestone</td><td>80% of Debt Due or 19.20% of Bid Project Cost , whichever is lower</td></tr><tr><td>5th Payment Milestone</td><td>90% of Debt Due or 21.87% of Bid Project Cost , whichever is lower</td></tr></tbody></table>	Payment Milestone	Termination Payment	1 st Payment Milestone	50% of Debt Due or 6.00% of Bid Project Cost , whichever is lower	2 nd Payment Milestone	60% of Debt Due or 10.67% of Bid Project Cost , whichever is lower	3 rd Payment Milestone	70% of Debt Due or 15.07% of Bid Project Cost , whichever is lower	4 th Payment Milestone	80% of Debt Due or 19.20% of Bid Project Cost , whichever is lower	5 th Payment Milestone	90% of Debt Due or 21.87% of Bid Project Cost , whichever is lower
Payment Milestone	Termination Payment																										
1 st Payment Milestone	NIL																										
2 nd Payment Milestone	50% of Debt Due or 6.00% of Bid Project Cost , whichever is lower																										
3 rd Payment Milestone	60% of Debt Due or 10.67% of Bid Project Cost , whichever is lower																										
4 th Payment Milestone	70% of Debt Due or 15.07% of Bid Project Cost , whichever is lower																										
5 th Payment Milestone	80% of Debt Due or 19.20% of Bid Project Cost , whichever is lower																										
Payment Milestone	Termination Payment																										
1 st Payment Milestone	50% of Debt Due or 6.00% of Bid Project Cost , whichever is lower																										
2 nd Payment Milestone	60% of Debt Due or 10.67% of Bid Project Cost , whichever is lower																										
3 rd Payment Milestone	70% of Debt Due or 15.07% of Bid Project Cost , whichever is lower																										
4 th Payment Milestone	80% of Debt Due or 19.20% of Bid Project Cost , whichever is lower																										
5 th Payment Milestone	90% of Debt Due or 21.87% of Bid Project Cost , whichever is lower																										
3.	Clause 23.8: Mobilization Advance	The Authority shall, on request of the Concessionaire, make an advance payment in a sum not exceeding 10% (ten per cent) of the Bid Project Cost (the “Mobilization Advance”). This advance payment shall be made in two equal installments. The Concessionaire may request the Authority	The Authority shall, on request of the Concessionaire, make an advance payment in a sum not exceeding 10% (ten per cent) of the Bid Project Cost (the “Mobilization Advance”). This advance payment shall be made in two equal installments. The Concessionaire may request the Authority for the first installment of the advance																								

Sr. No.	Clause	Clause as per Tender Document	Proposed Amendment
		for the first installment of the advance payment at any time after the Appointed Date, along with furnishing a Bank Guarantee in a form satisfactory to the Authority. The Concessionaire may request the Authority for the second installment of the advance payment at any time, after 60 (sixty) days from the Appointed Date, along with furnishing a Bank Guarantee in a form satisfactory to the Authority. The first and second installments of the Mobilization Advance shall be paid by the Authority within 30 (thirty) days of receipt of the respective requests in this behalf from the Concessionaire. The rate of interest on the Mobilization Advance shall be equal to the Bank Rate, compounded annually. The Mobilization Advance shall be deducted by the Authority in 4 (four) equal installments from each of the payments to be made by the Authority to the Concessionaire in accordance with the provisions of Clause 23.4 and the interest thereon shall be recovered as the 5th (fifth) and final installment upon expiry of 120 (one hundred and twenty) days commencing from the date of recovery of the 4 th (fourth) installment. Bank guarantee will be released after recovering of complete capital and interest on mobilization advance.	<p>payment at any time after the Appointed Date, along with furnishing a Bank Guarantee of 10% of the Mobilization Advance to the Authority. The Concessionaire may request the Authority for the second installment of the advance payment at any time, after 60 (sixty) days from the Appointed Date, along with furnishing a Bank Guarantee of 10% of the Mobilization Advance to the Authority. The first and second installments of the Mobilization Advance shall be paid by the Authority within 30 (thirty) days of receipt of the respective requests in this behalf from the Concessionaire. The rate of interest on the Mobilization Advance shall be equal to the Bank Rate, compounded annually. The Mobilization Advance shall be deducted by the Authority in 4 (four) equal installments from each of the payments to be made by the Authority to the Concessionaire in accordance with the provisions of Clause 23.4 and the interest thereon shall be recovered as the 5th (fifth) and final installment upon expiry of 120 (one hundred and twenty) days commencing from the date of recovery of the 4th (fourth) installment. Bank guarantee will be released after recovering of complete capital and interest on mobilization advance.</p> <p>The Concessionaire shall provide an undertaking to the Authority to the effect that the mobilization advance will not be directed for any other purpose than the execution of the project for which concession agreement is signed. In case of breach or default, the concessionaire shall be liable for immediate full refund of the Mobilization Advance with interest due. All of any material and machinery purchased through the said advance shall be deemed to be the property of the Authority until full recovery of the mobilization advance. The mobilization advance shall be disbursed by the Authority only through the Escrow Account to be maintained as per Concession Agreement.</p> <p>The Concessionaire shall submit the details of machinery procured and materials purchased through utilization of mobilization advance without any delay in 30 days period. The safe custody of material and machinery the stocking yard shall be fenced and guarded with full surveillance.</p> <p>The material procurement and utilization record shall be maintained by the Concessionaire and combined cost the unused material and machinery procured shall be to the extent of 7.5 % of the project cost at the time of achievement of first mile stone. The Concessionaire shall 11</p>

Sr. No.	Clause	Clause as per Tender Document	Proposed Amendment
			times display a board on site sitting that, “Material and Machinery on site is the property of the Authority” till complete recovery in 5 th mile stone. In addition to this, the concessionaire shall Authority submit post dated cheque in the name of the Authority of balance 90 % advance which will be returned back to the Concessionaire upon recovery of mobilization advance along with the Bank Guarantee to secure the full interest of the Authority.